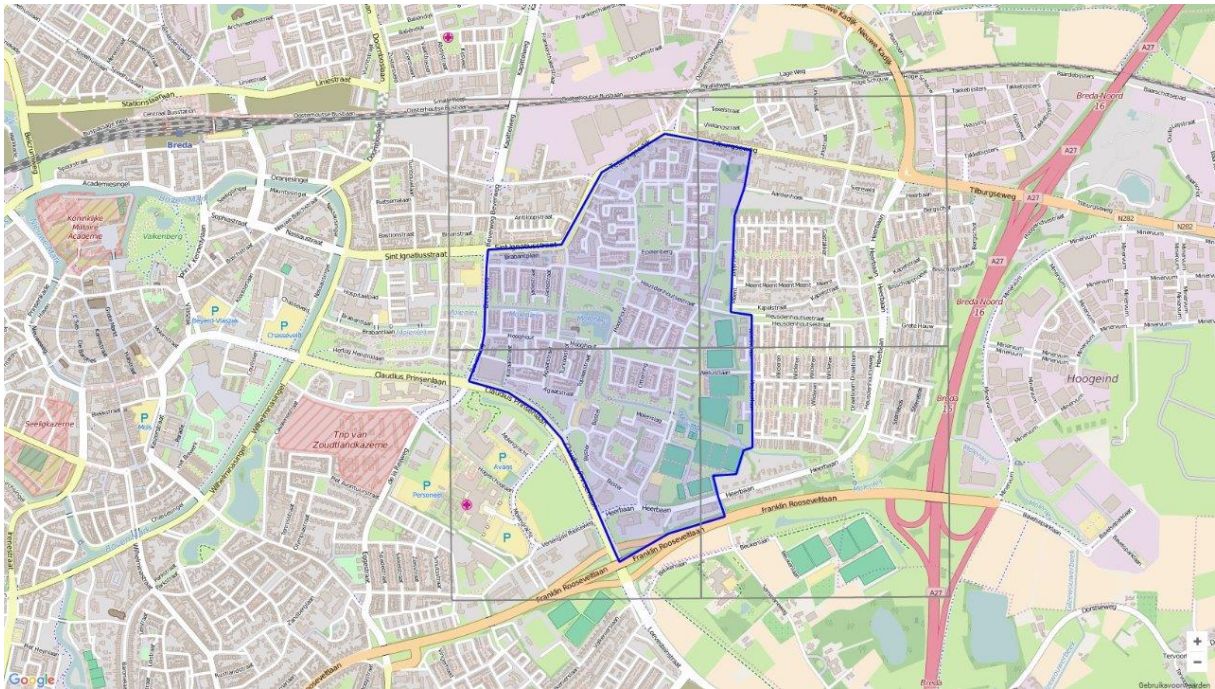

3. BRABANTPARK

Omgrenzing van het gebied

In dit verband wordt onder Brabantpark het gebied verstaan waarvan west- en noordgrens worden gevormd door de Beverweg, de Sint Ignatiusstraat, te beginnen bij het Brabantplein, met in het verlengde daarvan een stuk van de Teteringsedijk en het eerste deel van de Tilburgseweg. In het oosten markeren de Gastakker en het noordelijke deel van de Weilustlaan de grens. Via delen van de Franklin Rooseveltlaan en de Claudius Prinsenlaan komen we dan weer bij de Beverweg.

Oppervlakte

Ca 1 km²

Karakteristiek van het landgebruik

Bebouwd vnl. wonen, winkels, kantoren; ca. 10.000 inwoners.

Parken Brabantpark, Epelenberg, groenzone Brabantpark/Heusdenhout met sportvelden.

Historische informatie

Dit gebied beslaat een deel van de wijk Brabantpark. Tot mei 1927 behoorde dit deel tot de gemeente Teteringen. Vóór deze gemeente aan het begin van de negentiende eeuw ontstond werd het gebied bestuurd vanuit Breda zonder dat de bewoners ervan tot de poorters, stadsbewoners met volledig burgerrecht, werden gerekend.

De woonwijk werd voor het grootste deel aangelegd in de wederopbouwperiode, de jaren vijftig en zestig en was toen in hoofdzaak bestemd voor arbeiders. De nieuwe loop van de Molenleij kwam hier te liggen in een nieuwe woonwijk die

toen nog, aan de oostzijde, werd begrensd door agrarisch gebied. Pas na de annexatie van Heusdenhout werd er echt aangepakt en werd de Molenleij genormaliseerd.

Kerktoeren Michaëlkerk

Het markantste gebouw in de wijk is ongetwijfeld de toren van de eerste rooms-katholieke parochiekerk, in gebruik genomen in 1959, toegewijd aan de H. Aartsengel Michaël. Op zijn schiereiland lijkt het een vroeg-middeleeuws kasteel, een woontoren. In 1968, na de sluiting van de Barbarakerk aan de Prinsenkade, werd deze kerk de kathedraal van het bisdom Breda. De kerk met zijn losse toren (zonder uurwerk!) werd gebouwd aan het Hooghout, aan de Molenleij in het groen. De toren is gespaard toen de kerk in 2007 gesloopt werd en vervangen door een kleinere waarbij appartementen en een bibliotheek werden gebouwd. De status van kathedraal ging door de sloop verloren. De Antoniuskerk in de St. Janstraat, de eerste bisschopskerk van het bisdom Breda, hernam zijn recht.

Voor de hervormden werd in de wijk de Markuskerk gebouwd. Deze ligt dicht bij de Michaëlkerk. Hij ging open in 1965. In 2005 kreeg deze kerk een nieuwe entree.

Winkelcentrum Brabantplein

Dit was destijds qua opzet nieuw, in navolging op de Lijnbaan Rotterdam, autovrij plein, grote etalages, luifels Al kwam er ook in de ongeveer gelijktijdig gebouwde wijk Heuvel een dergelijk plein met winkels rondom, tot stand.

Kunst in de openbare ruimte

Verreweg de bekendste beeldende kunst in de openbare ruimte is het Scharenproject van Theo Besemer bij de sporthal. Het dateert uit 1971 en is goed zichtbaar vanaf de Claudius Prinsenlaan. Niet ver daarvandaan staat aan de Topaasstraat een bronzen beeld van Eric Claus, de Toernooivechter, daar geplaatst in 1967 ter gelegenheid van de opening het sportcentrum.

Bij het gemeenschapshuis De Poelwei staat een titelloze, driehoekige sculptuur van Cyril Lixenberg uit 1988. Het qua ontstaansdatum oudste beeld in dit deel van de wijk is te vinden in de Mgr. De Vethstraat: Daedalus en Icarus, een brons van Carel Kneulman. Het stamt uit 1965. Vroeger stond het echter op de binnenplaats van het politiebureau aan de Markendaalseweg.

Onopgemerkt door de twee websites die over beelden in Breda gaan staat in een hoek van het Brabantplein Granny's Knot oftewel de Oudewijvenknoop van Shinkichi Tajiri, gemaakt in 1971.

<https://kunstinbreda.wordpress.com/brabantpark/>

Bodem, water, lucht

Verantwoordelijk voor het beheer van de Molenleij was het Waterschap van de

Boven Mark (vanaf 1986 Waterschap de Boven-Mark). In 1995 ontstond uit een fusie van dit waterschap met twee andere het waterschap Mark en Weerijs. Nu behoort heel West-Brabant tot het Waterschap Brabantse Delta. De belangrijkste taak was en is naast de zorg voor de waterkwaliteit een goede ontwatering van het stroomgebied van de Bovenmark. Er was veel wateroverlast, zeker ook rond de Molenleij. Al in 1939 waren er plannen voor verbetering door normalisatie van de Molenleij. In 1966 kon echter pas begonnen worden aan de werkzaamheden voor een gedeeltelijke verlegging, door Brabantpark. Een deel van de oude loop, die de grens vormde tussen Teteringen en Ginneken, werd afgedamd en gedempt.

Bergbezinkingsbassin: Weilustlaan

Gemaal Molenslag

Natuur, flora, fauna

Stadsbeek Molenleij

Vanaf de Weilustlaan stroomt de Molenleij in een rechte lijn naar de Nieuwe Inslag, aan weerszijde begrensd door sportvelden. Langs de Weilustlaan ligt een rechthoekige poel (20 x 10).

De smalle groenstrook met een onverhard wandelpad en een rij knotwilgen aan de waterkant verbreedt zich bij de Nieuwe Inslag waar een ronde poel is aangelegd. Ook is hier in de loop van de Molenleij een slinger aangebracht. Tussen de nieuwe en oude loop is een eilandje ontstaan.

Waar de Nieuwe inslag de Molenslag kruist is dertig jaar geleden een eiland aangelegd. Hier wordt overtollig water aangevoerd van de retentievijvers uit het gebied Molengracht. Het gemaal pompt het water de Molenleij in. Het eiland is nu met bomen begroeid. Het bestond oorspronkelijk uit drie delen met een verschillend niveau t.o.v. de waterspiegel. De bomen zijn niet aangeplant. Aan de hogere kant groeien vooral eiken en berken, aan de lagere kant vooral elzen. De Molenleij stroomt richting Michaëlvijver in een rechte bedding, de ene oever is begroeid met struiken de andere zijde ruig grasland, verhard voetpad en gazons

Park Brabantpark

In dit park stroomt de Molenleij in de Michaëlvijver, genoemd naar de kerk. De parkvijver herbergt stadsvogels zoals kokmeeuwen, eenden en meerkoeten. Midden inde vijver ligt een eiland begroeid met 50-60 jaar oude bomen o.a. Accacia. Bij de Mgr. Leijtenstraat waar de vijver weer tot een beek versmald, is een stuw in de vorm van een vistrap aangelegd. De Molenleij stroomt verder in rechte lijn naar de Beverweg. Aan weerszijden ruig grasland en begrensd door een verhard voetpad, resp. Barnsteen- en Diamantstraat.

Park Epelenberg

Epelenbergh is een oude streeknaam en wordt al vermeld in archieven van 1675. Epe verwijst naar iep, een boomsoort van vochtige vruchtbare gronden. Het park wordt omschreven als een gaaf voorbeeld van wederopbouwgroen: een centraal gelegen gazon omgeven door bomen en strak in het groen geordende flats en doorzonwoningen.

(Bron: erfgoed.breda.nl)

Groenzone Heusdenhout/Brabantpark

Merendeels sportvelden en gazons omgeven door stoken struweel met hier en daar bomen

Onderzoeksvragen

- * Hoe ontwikkelt zich de begroeiing en vogelsamenstelling rondom de Molenleij in vergelijking met eerder uitgevoerde inventarisaties van ± 10 jaar geleden?
- * Speelt/Kan de kerktoren Brabantpark een rol spelen als broed-/verblijfplaats voor vogels en vleermuizen?
- * Welke vissoorten maken gebruik van de vistrap?
- * Zitten er amfibieën in de poelen bij Weilustlaan en Nieuwe inslag?